

Philologia lat. 2421.

Poetae Latini

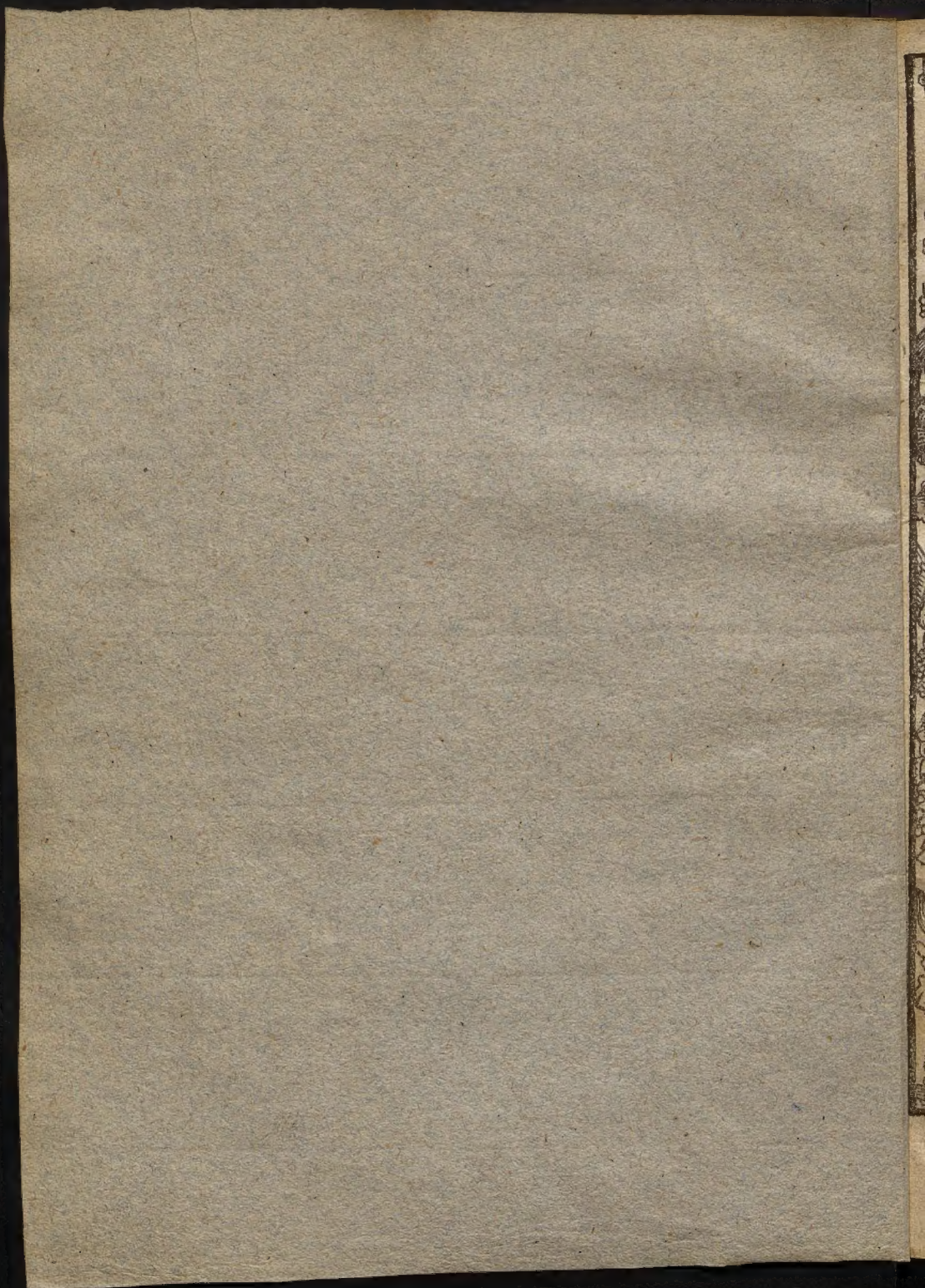
Claudianus de raptu
Proserpinae libri tres

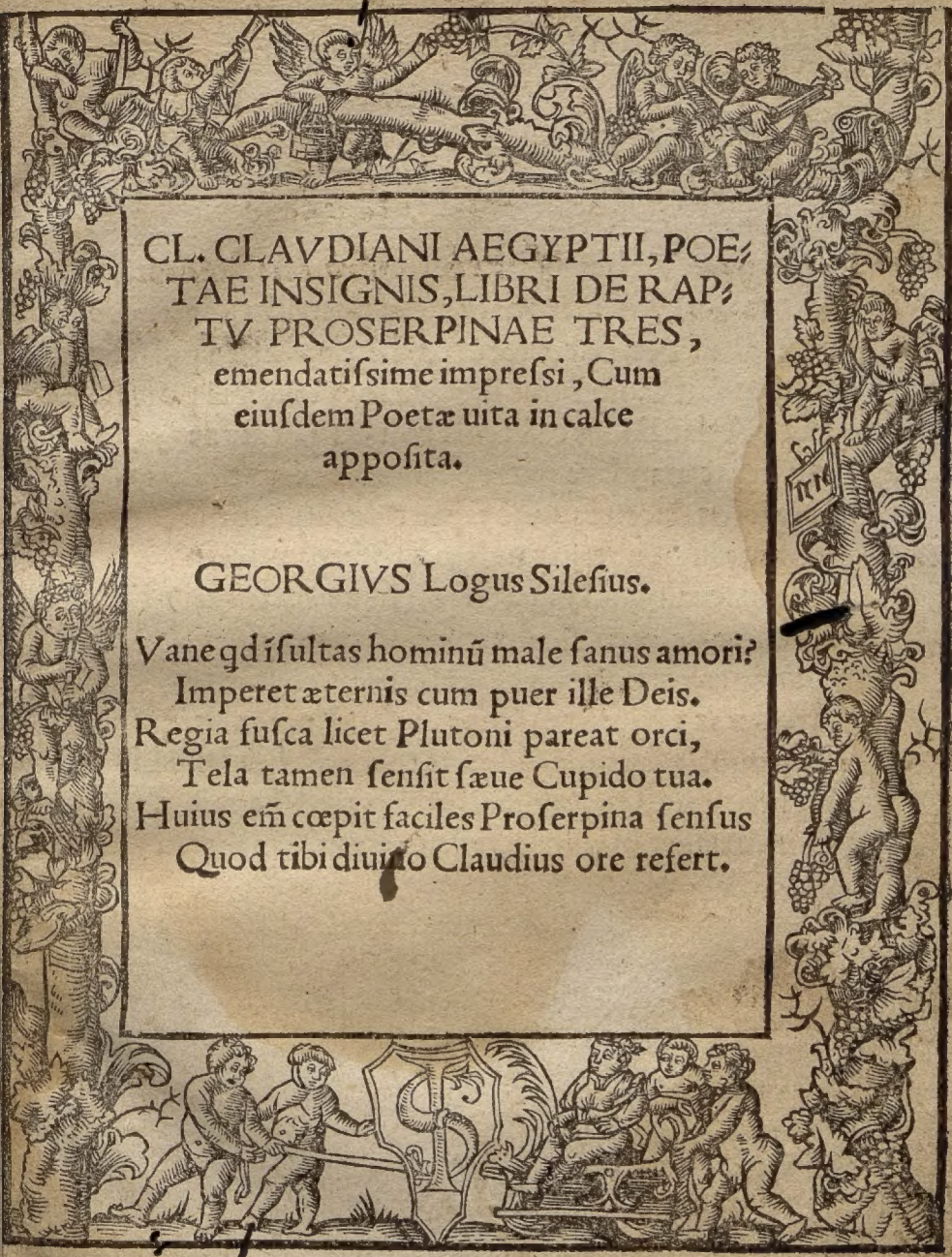
Viennae 1517

4726

CIMELIA

CL. CLAVDIANI AEGYPTII, POE-
TAE INSIGNIS, LIBRI DE RAP-
TV PROSERPINAЕ TRES,
emendatissime impressi, Cum
eiusdem Poetae uita in calce
apposita.

GEORGIUS Logus Silesius.

Vane qđ isultas hominũ male sanus amor?
Imperet æternis cum puer ille Deis.
Regia fusca licet Plutoni pareat orci,
Tela tamen sensit saue Cupido tua.
Huius em̃ cœpit faciles Proserpina sensus
Quod tibi diuino Claudius ore refert.

ARGVMENTVM PRIMVM IN
CL. Claudianũ de Raptu Proserpinæ.

Vx herebi Pluton molitur bella Tonâti.
Qd' dulces natos, exoptatosq; hymenæos
Nesciat, exorât parca, ne classica pulsent
Rauca prius q̃ grata Iouē cōnubia poscat.

Ditis Atlantiades celeres fert iussa per auras
Audierat mandata pater, secumq; uolutat
Diuerfos ducens animos quæ tale sequatur
Coniugium, patrui tandem Proserpina lecto
Damnatur, quam flaua Ceres (heu cæca futuri)
Aethere deserto, siculis commiserat oris.
Turrigeræq; petit Cybeles securo penates
Accelerat præcepta Venus, iussuq; parentis.
Pallas, & ipsa comes Veneri soror addita Phœbi
Vt uentum ad sedes plaudentem pectine telas.
Germanam offendunt, reditura munera matri.

Cim. Gu. 4726

LIBER. I. DE RAPTU PROSER.
CL. CLAUDIANI PRAEFATIO
in Raptum Proserpinæ.

Nuenta secuit primus qui naue profundū,
Et rudibus remis sollicitauit aquas,
Qui dubiis ausus committere flatibus alnum
Quas natura negat, præbuit arte uias,
Tranquillis primum trepidus se credidit undis,
Littora securo tramite summa legens.
Mox longos tentare sinus, & linquere terras,
Et leni cœpit pandere uela noto.
Ast ubi paulatim præceps audacia creuit,
Cordaq; languentem dedidicere metum.
Iam uagus irrupit pelago, cœlumq; secutus
Aegæas hyemes, Ioniumq; domat.

CLAUDIANI DE RAPTU PROSERPINAE
Liber primus Incipit.

Nferni raptoris equos, afflataq; curru
Sidera Tænario, caligantesq; profunda
Iunonis thalamos audaci promere cantu
Mens congesta iubet, gressus remouete prophani
Iam furor humanos nostro de pectore sensus
Expulit, & totum spirant præcordia Phœbum.
Iam mihi cernuntur trepidis delubra moueri
Sedibus, & claram dispergere lumine lucem
Aduentum testata dei, iam magnus ab imis
Auditur fremitus terris, templumq; remugit

Cecropidum, sanctasq; faces extollit Euseus,
 Angues Triptolemi strident, & squamea curuis
 Colla leuant astricta iugis, lapsuq; sereno
 Erecti roseas tendunt ad carmina cristas.
 Ecce procul ternis Hecate uariata figuris
 Exoritur, lenisq; simul procedit Iacchus
 Crinali florens hedera, quem Parthica tygris
 Velat, & auratos in notum colligit ungues.
 Ebria Mæoniis figit uestigia Thyrsis.

Dii quibus innumerū uacui famulantur Auerni
 Vulgus iners, opibus quorum donatur auaris
 Quicquid in orbe perit, quos Stix liuentibus ambit
 Interfusa uadis, & quos fumantia torquens
 Aequora, gurgitibus Phlegeton perlustrat anhelis,
 Vos mihi sacrarum penetralia pandite rerum,
 Et uestri secreta poli, qua lampade Ditem
 Flexit amor, quo ducta ferox Proserpina raptu
 Possedit dotale Chaos, quantasq; per oras
 Sollicito genitrix errauerit anxia cursu.
 Vnde datæ fruges populis, & glande relicta
 Cesserit inuentis Dodonia quercus aristis.

Dux Erebi quondam tumidas exarsit in iras
 Prælia moturus superis, quod solus egeret
 Connubiis, sterilesq; diu consumeret annos/
 Impatiens nescire torum, nullasq; mariti
 Illecebras, & dulce patris cognoscere nomen.
 Iam quæcunq; latent ferali monstra Barathro,
 In turmas, aciemq; ruunt, contraq; Tonantem
 Coniurant Furæ, crinitaq; fontibus hydri

DE RAPTV PROSERPINAЕ

Tisiphone quatienis in fausto lumine pinum/
 Armatos ad castra mouet pallentia manes.
 Pene reluctatis iterum pugnancia rebus
 Rupissent elementa fidem, penitusq; reuulso
 Carcere, laxatis pubes Titania uinclis
 Vidisset coeleste iubar, rursusq; cruentus
 Aegeon, positis arcto de corpore nodis,
 Obuia centeno uexasset fulmina motu.
 Sed parcae uetuerē minas, orbisq; timentes
 Ante pedes, soliumq; ducis fudere seueram
 Caniciem, genibusq; suas cum supplice fletu
 Admouere manus, quarum sub iure tenentur/
 Omnia, quæ seriem factorum pollice ducunt,
 Longaq; ferratis euoluunt sæcula pensis.
 Prima fero Lachesis clamabat talia regi
 Incultas dispersa comas. O MAXime noctis
 Arbiter, umbrarumq; potens, cui nostra laborāt
 Stamina, qui finem cunctis, & semina præbes,
 Nascendiq; uices alterna morte rependis,
 Qui uitam, letumq; regis, nam quicquid ubiq;
 Gignit materies, hoc te donante creatur,
 Debeturq; tibi cunctis ambagibus æui.
 Rursus corporeos animæ mutantur in artus.
 Ne pete firmatas pacis dissoluere leges
 Quas dedimus, neu itq; colus, neu prælia fratrum
 Ciuili conuerte tuba. cur impia tollis
 Signa? quid in castris aperis Titanibus auras?
 Posce Iouem, dabitur coniunx. Vix ille pepercit,
 Erubuitq; preces, animusq; relanguit atrox,

Oratio.

Cōparatio. Quamuis indocilis flecti. CEV tūrbine rauco
 Cum grauis armatur Boreas, glacieq; niuali
 Hispidus, & gelida concretus grandine pennas
 Flare cupit, pelagus, syluas. camposq; sonoro
 Flamine rapturus, si forte aduersus ahenos
 Aeolus obiecit postes, uanescit inanis
 Impetus, & fractæ redeunt in claustra procellæ.

Tum Maia genitum, qui feruida dicta reportet.
 Imperat acciri. Cyllenius astitit ales
 Somniferam quatiens uirgam, tectusq; galero.
 Ipse rudi folio fultus, nigraq; uerendus
 Maiestate sedet, squalent immania sædo
 Sceptra situ, sublime caput mœstissima nubes
 Asperat, & diræ riget inclementia formæ.

Terrorem dolor augebat, tunc talia celso
 Ore tonat, tremefacta silent dicente Tyranno
 Atria, latratum triplicem compescuit ingens
 Ianitor, & presso lachrymarū fonte resedit
 Cocytus, tacitis Acheron obmutuit undis,
 Et Phlegethontææ requierunt murmura ripæ.

Oratio.

Atlantis Tegæ nepos commune profundis,
 Et superis numen, qui ius per limen utrumq;
 Solus habes, geminoq; facis cōmertia mundo,
 I celer & proscinde notos, & iussa superbo
 Kedde Ioui, Tantum ne tibi sæuissime fratrum
 In me iuris habes? si nobis noxia uires
 Cum cœlo fortuna tulit, non robur, & arma
 Perdidimus, si rapta dies, an forte iacentes,
 Ignausq; putas? quod non Cyclopea tela

DE RAPTIV PROSERPINAE

Stringimus, aut uahas tonitru deludimus auras.
 Nonne satis uisum est? grati quod luminis experts
 Tertia supremæ patior dispendia sortis?
 Informesq; plagas? cum te lætissimus ornet
 Signifer, & uario cingant splendore Triones.
 Sed thalamos etiam prohibes, Nereia Glauco
 Neptunum gremio complectitur Amphitryte.
 Te consanguineo recipit post fulmina fessum
 Iuno sinu, quid enim narrem Latonia furta?
 Quid Cererem? magnâq; Themini ubi tanta creandi
 Copia? te felix natorum turba coronat.
 Ast ego deserta mœrens inglorius aula
 Implacidas nullo solabor pignore curas.
 Non adeo toleranda quies, primordia testor
 Noctis, & horrendæ stagna intemerata paludis.
 Si dicto parere neges/patefacta ciebo
 Tartara. Saturni ueteres laxabo catenas.
 Obducam tenebris lucem, compage saluta
 Lucidus umbroso miscebitur axis Auerno.
 Vix ea fatus erat, iam nuncius astra tenebat.
 Audierat mandata pater, secumq; uolutat
 Diuersos ducens animos / quæ tale sequatur
 Coniugiū, Stygiosq; uelit pro sole recessus,
 Certa requirenti tandem sententia sedit.

Aetnææ Cereri proles optata uirebat
 Vnica, nec tribuit sobolem Lucina secundâ,
 Fessaq; post primos hæserūt uiscera partus.
 Infœcunda quidem, sed cunctis altior extat
 Matribus, & numeri damnū Proserpina pensat.

Hanc fouet, hanc sequitur, uitulâ nō blandius ambit
 Torua parens, pedibus quæ nondū proterit arua.
 Nec noua lunatæ curuauit germina frontis.
 Iam uicina toro plenis adoleuerat annis
 Virginitas, tenerum iam Pronuba flamma pudorem
 Sollicitat, mixtaq; tremit formidine uotum.
 Personat aula procis, pariter pro uirgine certant
 Mars clypeo melior, Phœbus præstantior arcu.
 Mars donat Rodopē, Phœbus largitur Amyclas/
 Et Delon. Clariosq; lares, hinc æmula luno,
 Hinc poscit Latona nurum, despexit utrumq;
 Flaua Ceres, raptusq; timens (heu cæca futuri)
 Commendat Siculis furtim sua pignora terris.
 Infidis natam laribus commisit alendam.
 Aethera deseruit, Siculasq; relegat in oras
 Ingenio confisa loci. Trinacria quondam
 Italiæ pars una fuit, sed pontus, & æstus
 Mutauere situm, rupit confinia Nereus
 Victor, & abscissos interluit æquore montes:
 Paruaq; cognatas prohibent discrimina terras.
 Nunc illam sociæ raptam tellure trisulca
 Opponit natura mari, caput inde Pachyni
 Respicit Ionias protentis rupibus iras.
 Hinc latrat Getula Thetis, Lilybæaq; pulsat
 Brachia consurgens hinc dedignata teneri
 Concutit obiectum rabies Tyrrhena Pelorum.
 In medio scopulis se porrigit Aetna perustis,
 Aetna gigantæos nunquā tacitura triumphos/
 Enceladi bustum, qui saucia membra reuinctus

a. l. rapuit.

DE RAPTIV PROSERPINAE

Spirat inexhaustum flagranti pectore sulfur.
 Et quoties detrectat onus ceruice rebeli
 In dextrum, læuūq; latus tunc insula fundo
 Vellitur, & dubiæ nutant cum mœnibus urbes.
 Aetnæos apices solo cognoscere uisu,
 Non aditu tentare licet, pars cætera frondet
 Arboribus, teritur nullo cultore cacumen.
 Nunc mouet indigenas nymbos, piceaq; grauatum
 Fœdat nube diem, nunc motibus astra lacescit
 Terrificis, damnisq; suis incendia nutrit.
 Sed quamuis nimio feruens exuberet æstu
 Scit niuib; seruare fidem, pariterq; fauillis.
 Durescit glacies tanti securo uaporis
 Arcano defensa gelu, fumoq; fideli,
 Lambit contiguas innoxia flamma pruinas.
 Quæ scopulos tormēta rotent? quæ tanta cauernas
 Vis glomeret? quo fonte ruat Vulcanius ignis?
 Siue q; obicibus discurrens uentus opertis
 Offenso per saxa furit/rimosa meatu,
 Dum scrutatur iter, libertatemq; reposcens
 Putrida multiuagis populatur flatibus antra.
 Seu mare sulfurei ductum per uiscera montis
 Oppressis ignescit aquis, & pondera librat.
 Hic ubi seruandum mater fidissima pignus
 Abdidit, ad Phrygios tendit securo penates,
 Turrigeramq; petit Cybelem/ sinuosa draconum
 Membra regens, uolucrisq; per auia nubila tractu
 Signant, & placidis humectant fræna uenenis.
 Frontem crista tegit/pingunt maculosa uirentes

LIBER. I.

Terga notæ, rutilum squamuis intermicat aurum.
 Nunc spiris zephyros tranant, nunc arua uolatu
 Inferiore secant, cano rota puluere labens
 Sulcatam sæcundat humum, flauescit aristis
 Orbita, surgentes scindunt uestigia fruges.
 Vestit iter comitata seges. Iam linquitur Aetna,
 Totaq; decrescit refugo Trinacria uisu.
 Heu quoties præfaga mali uiolauit oborto
 Rore genas, quoties oculos ad tecta retorsit,
 Oratio. Talia uoce mouens. SALVE gratissima tellus,
 Quam nos prætulimus cœlo, tibi gaudia nostri
 Sanguinis, & charos uteri commendo labores,
 Præmia digna manent, nullos patiére ligones,
 Et nullo rigidi uersabere uomeri ictu,
 Sponte tuus florebit ager/ cessante iuuenco,
 Ditiôr oblatas mirabitur incola messes.
 Sic ait, & fuluis serpentibus attigit Idam.
 Hic ædes angusta Deæ, templiq; colendi,
 Relligiosa filex, densis quam pinus obumbrat
 Frondibus, & nulla lucos agitante procella
 Stridula coniferis modulantur carmina ramis.
 Terribiles intus Thyasi, uesanaq; mixto
 Centu delubra gemunt, ululatibus Ide
 Bacchatur, timidas inclinant Gargara syluas.
 Postq̃ uisa Ceres, mugitum tympana frænant.
 Conticuere chori, Corybas non impulit ensẽ.
 Non buxus, non æra sonant, blandiq; leones
 Summiscere iubas, adytis gauisa Cybelle
 Exilit, & pronas intendit ad oscula turres:

DE RAPTŪ PROSERPINAE

Viderat hæc dudum summa speculatus ab arce
Iuppiter, & Veneri mentis penetralia monstrat.

Curarum secreta tibi Cytheræa fatebor.

Oratio.

Candida Tartareo nuptum Proserpina regi
Iam dudum decreta dari: sic Atropos urget,
Sic cecinit longæua Themis, nunc matre remota
Rem peragit tempus. fines inuade Sicanos:
Et Cereris prolem patulis illudere campis:
Crassina puniceos cum lux detexerit ortus:
Coge tuis armata dolis: quibus urere cuncta:
Me quoq; sepæ soles: cur ultima regna quiescūt?
Nulla sit immunis regio nullumq; sub umbris
Pectus inaccessum Veneri. iam tristis Erynnis:
Sentiat ardores Acheron: Ditisq; feueri
Ferreæ lasciuis mollescant corda sagittis.

Accelerat præcepta Venus: iussuq; parentis
Pallas: & inflexo quæ terret Manala cornu
Addunt se comites. diuino semita gressu
Claruit. AVGVRIVM qualis laturus in orbem
Præceps sanguineo delabitur igne cometes
Prodigiale rubens: non illum nauita tuto:
Non impune uident populi: sed crine minaci
Nunciat: aut ratibus uentos: aut nubibus ignes.
Deuenerè locum: Cereris qua tecta nitebant/
Cyclopum firmata manu. stant ardua ferro
Mœnia, ferrati postes immensaq; necit
Claustra calybs, nūquam tanto sudore Pyragmon:
Nec Steropes construxit opus, nec talibus unq;
Spirauere notis animæ: nec flumine tanto

Cōparatio.

LIBER. I.

Incoctum maduit lassa ceruice metallum,
 Atria cingit ebur, trabibus solidatur ahenis
 Culmen, & in celsas surgunt Electra columnas.
 Ipsa domum mulcens tenero Proserpina cantu/
 Irrita texebat reditura munera matri.
 Hic elementorum seriem, sedesq; paternas
 Insignibat acu, ueterem qua lege tumultum
 Discreuit natura parens, ut semina iustis
 Discessere locis, quicquid leue/fertur in altum
 In medium grauiora cadunt, incanduit æther,
 Egit flamma polum, fluxit mare, terra pependit.
 Non color unus inest, stellas accendit in auro.
 Ostro fundit aquas, attollit littora gemmis,
 Filasq; mentitos subter cælantia fluctus
 Arte tument, credas illidis cautibus algam,
 Et raucum bibulis inserpere murmur arenis.
 Addit quinq; plagas, mediam sub tegmine rubro
 Obsessam feruore notat, squalebat adustus
 Limes, & assiduo sitiebant flamina sole,
 Vitales utrinq; duas, quas mitis oberrat
 Temperies habitanda uiris/cum fine supremo
 Torpentes traxit geminas, brumaq; perenni
 Fœdat, & æterno constringit frigore telas.
 Necnon & patrui pingit sacraria Ditis,
 Fatalesq; sibi manes, nec defuit omen.
 Præscia nam subitis maduerunt fletibus ora.
 Cœperat & uitreis summo iam margine texti
 Oceanum sinuare uadis, sed cardine uerso
 Sensit adesse Deas, imperfectumq; laborem
 Deserit,

DE RAPTIV PROSERPINAE

Deferit, & niueos infecit purpura uultus/
Per liquidas succensa genas, castiq; pudoris,
Illuxere faces. Non sic decus ardet eburnum/
Lydia Sidonio quod foemina tinxerit ostro.

Merferat unda diem, sparso nox humida somno
Languida caeruleis inuexerat ocia bigis.
Iamq; uiam Pluto Siculas molitur ad arces
Germani monitu/ toruos inuisa iugales
Alecto temone ligat, qui pascua mandunt
Cocyti, spaciisq; Erebi nigrantibus errant.
Stagnaq; tranquillæ potantes marcida Lethes/
Aegra soporatis spumant obliuia linguis.
Orphnæus crudele micans, Ethonq; sagitta
Ocyor, & stigii sublimis gloria nycteus
Armenti, Ditisq; nota signatus Alastor,
Stabant ante fores iuncti: sæuumq; fremebant;
Crastina uentura spectantes gaudia prædæ.

a. l. crudelis,

IN SECVNDVM CLAVD. DE RAPTIV
Proserpinæ Argumentum.

POSTera quom pmo nituere crepuscula Phœbo.
Fraude Dionæa riguos Proserpina Saltus
(Sic parçe iussere) petit, confisa sororum
Præsidio, famulæ longo post ordine Nymphæ
Itur in æterno uestitos gramine campos
Et prima sub luce legunt, quos rore serenus.
Albet ager, sparsoq; bibunt uiolaria succos,
Sed postq; medio sol altior astitit orbe

Ecce polum nox atra rapit, tremefactaq; nutat
 Insula cornipedū fremitu, cursuq; rotarum
 Diffugiunt Nymphę, rapitur Proserpina curru
 Imploratq; Deas. uerū reuerentia patris,
 Obstitit auxilio, nam Iuppiter æthere summo
 Pacificas rubri contorsit fulminis alas
 Confessus generū. Stygiaq; Hymenęus in aula
 Personat, & læti peragūt conuiuia manes.

PRAEFATIO SECVNDI LIBRI.

Cia sopitis ageret cum cantibus Orpheus:
 Neglectumq; diu deposuisset opus.
 Lugebant erepta sibi solatia Nymphę,
 Lugebant dulces flumina mœsta modos.
 Sæua feris natura redit, metuensq; leonem/
 Implorat citharę uacca tacentis opem.
 Illius & duri fleuere silentia montes,
 Syluaq; Bistoniam sæpe secuta lyram.
 Sed postquam Inachiis Alcides missus ab Argis/
 Thracia pacifero contigit arua pede:
 Diraq; sanguinei uertit præsepia regis,
 Et Diomedæos gramine pauit equos.
 Tum patrię festo lætatus tempore uates/
 Desuetæ repetit fila canora lyrę,
 Et resides leni modulatus pectine nervos/
 Pollice festiuo nobile duxit ebur.
 Vix auditus erat, uenti sternuntur, & undę,
 Pigrior astrictis torpuit Hebrus aquis.

Pigrior astrictis torpuit Hebrus aquis.

DE RAPTV PROSERPINAE

Porrexit Rhodopeſitientes carmina montes,
 Excusſit gelidas pronior Oſſa niues.
 Ardua nudato deſcendit populus Hæmo,
 Et comitem quercum pinus amica trahit.
 Cirrhæaſq; Dei quamuis deſpexerit arces,
 Orphæis laurus uocibus apta uenit.
 Securus blandi leporem fouere Molofſi,
 Vicinumq; lupo præbuit agna latus.
 Concordes uaria ludunt cum tygride damæ.
 Maſſylam cerui non timuere iubam.
 Ille nouercales ſtimulos, actusq; canebat
 Herculis, & forti monſtra ſubacta manu.
 Qui timidæ matri preſſos oſtenderit angues.
 Intrepidusq; færo riſerit ore puer.
 Te neq; Diſtæas quatiens mugitibus urbes
 Taurus, non Stygii terruit ira canis.
 Non leo ſidereos cœli rediturus ad axes,
 Non Erymanthæi gloria montis aper.
 Solus Amazonio cinctus Stympthalidas arcu
 Appetis. occiduo ducis ab orbe greges.
 Tergeminiq; ducis numeroſos deiicis artus.
 Et totiens uno uictor ab hoſte redis.
 Non cadere Antæo, non creſcere profuit Hydre,
 Non ceruam uolucres eripuerè pedes.
 Caci flamma perit, rubuit Burifide Nilus,
 Proſtratis rubuit nubigenis Pholoe
 Te Libyci timuere ſinus, te maximus Atlas
 Horruit, impoſito cum premerere polo,
 Firmior Herculea mundus ceruice pependit.

LIBER. II.

Lustrarunt humeros Phœbus, & astra tuos.
 Thracius hæc uates, sed tu Tyrhintius alter
 Florentine mihi nam mea plectra moues.
 Antraq; musarum longo torpentia somno
 Excutis, & placidos ducis ab ore sonos.

CL. CLAUDIANI DE RAPTV PRO-
 serpinæ Liber Secundus incipit.

Mpulsit Ionios præmisso lumine fluctus
 Nōdū pura dies, tremulis uibrat in undis
 Ardor, & errātes ludūt per cœrula flāmæ.
 Iamq; audax animi, fideiq; oblita parētis
 Fraude Dionæa riguos Proserpina saltus
 (Sic Parcæ iussere) petit, ter cardine uerso
 Præfagæ cecinere fores, ter conscia facti
 Flebile terrificis gemuit mugitibus Aetna,
 Nullis illa tamen monstris, nulloq; tenetur
 Prodigio, comites gressum iunxere sorores.
 Prima dolo gaudens, & tanti conscia furti
 It Venus, & raptus metitur corde futuros:
 Iam durum flexura Chaos, iam Dite subactō,
 Ingenti famulos manes ductura triumpho.
 Illi multiplices crinis uariatur in orbes
 Idalia diuisus acu, sudata marito
 Fibula purpureos gemma suspendit amictus.
 Candida Parrhasii post hanc regina Lycæi,
 Et Pandioneas quæ cuspide protegit arces,
 Vtraq; uirgo ruunt, hæc tristibus aspera bellis.
 Hæc metuenda feris Tritonia casside fulua

DE RAPTIV PROSERPINAЕ

Cælatum Typhona gerit, qui summa peremptus
 Ima parte uiget, moriens & parte superstes,
 Hastaq; terribili surgens per nubila gyro
 Instar habet syluæ, tantum stridentia colla
 Gorgonis oblectu pallæ fulgentis obumbrat.
 At Trivia lenis species, & multus in ore
 Frater erat, Phœbiq; genas, & lumina Phœbi
 Esse putes, solusq; dabat discrimina sexus.
 Brachia nuda nitent, leuibus proiecerat auris
 Indocilis errare comas, arcuq; remisso
 Ocia neruus agit, pendent post terga sagittæ.
 Crispatur gemino uestis Cortynia cinctu
 Poplite fusa tenus, motoq; in stamine Delos
 Errat & aurato trahitur circumflua ponto.
 Quas inter Cereris proles nunc gloria matris,
 Mox dolor, æquali tendit per gramina passu,
 Nec membris, nec honore minor, potuitq; uideri
 Pallas si clypeum ferret, si spicula Phœbe.
 Collectæ tereti nodantur laspide uestes.
 Pectinis ingenio nunquam felicior arti
 Contigit euentus, nulli sic consona telæ
 Fila, nec intantum ueri duxere figuram
 Hic Hyperioneo solem de semine nasci
 Fecerat, & pariter lunam sed dispare forma,
 Aurore, noctisq; duces, cunabula Tethis
 Præbet, & infantes gremio solatur anhelos,
 Cæruleusq; sinus roseis radiatur alumnis.
 Inualidum dextro portat Titana lacerto
 Nondum luce grauem, nec pubescentibus alte

LIBER. II.

Cristatum radiis, primo clementior ævo
 Fingitur, & tenerum uagitu despuit ignem.
 Læua parte soror uitrei libamina potat
 Vberis, & paruo signantur tempora cornu.
 Tali luxuriat cultu, comitantur euntes.
 Naiades, & socia stipant utrinq; corona.
 Quæ fontes Crimnise tuos, & saxa rotantem.
 Pantagiam, nomenq; Gelan qui præbuit urbi.
 Concelebrant, quas pigra uado Camerina palustri.
 Quas Arethusæi latices, quas aduena nutrit
 Alphæus, Cyane totum supereminet agmen.

Cōparatio.

Qualis Amazonidum Peltis exultat adeptis
 Pulchra cohors, quoties Arcton populata uirago
 Hippolite, Niueas ducit post prælia turmas.
 Seu flauos strauere Getas, seu forte rigentem
 Termodoontiaca Tanaim fregere securi.
 Aut quales referunt Baccho sollennia Nymphæ
 Mæoniæ, quas Hermus alit, ripasq; paternas
 Percurrunt auro madidæ, lætatur in antro
 Amnis, & undantem declinat prodigus urnam.

Oratio.

Viderat herbofo sacrum de uertice uulgus
 Aetna parens florum, curuaq; in ualle sedentem
 Compellat zephyrum. PATER o gratissime ueris/
 Qui mea lasciua regnas per prata meatu.
 Semper & assiduis irroras flatibus annum/
 Respice Nympharū cœtus, & celsa Tonantis
 Germina, per nostros dignantia ludere campos.
 Nunc adsis, faueasq; precor, nunc omnia sætu
 Pubescant uirgulta uelis, ut fertilis Hybla

DE RAPTŪ PROSERPINAE

10

Inuideat, uinciꝑ suos non abnuat hortos.
 Quicquid thuriferis spirat Panchaia syluis,
 Quicquid odoratus longe blanditur Hidaspes,
 Quicquid ab extremis ales longæua colonis
 Colligit optati referens exordia sæcli,
 In uenas disperge meas, & flamine largo
 Rura foue: ut merear diuino pollice carpi:
 Et nostris cupiant ornari numina fertis.
 Dixerat. Ille nouo madidâtes nectare pennas
 Concutit, & glebas fœcundo rore maritat.
 Quæꝑ uolat uernus sequitur color, omnis in herbas
 Turget humus, medioꝑ patent conuexa sereno,
 Sanguineo splendore rosas, Vaccinia nigro
 Induit, & dulci uiolas ferrugine pingit.
 Parthica quæ tantis uariantur cingula gemmis?
 Regales iunctura sinus? quæ uellera tantum
 Ditibus assyrii spumis sucantur aheni?
 Non tales uolucris pandit lunonia pennas.
 Nec sic innumeros arcu mutante colores
 Incipiens redimitur hyems, cum tramite flexo
 Semita discretis interuiet humida nimbis.
 Forma loci superat flores, curuata tumore
 Paruo planicies, & mollibus edita cliuis
 Creuerat in collem niueo de pumice fontes
 Rosci ad mobilibus lambebât gramina riuus.
 Syluaꝑ torrentes ramorum frigore soles
 Temperat, & modico brumam sibi uendicat æstu.
 Apta fretis abies, bellis accõmoda cornus,
 Quercus amica loui, tumulos tectura cupressus,

a. l. donis.

LIBER. II.

Ilex plena fauis, uenturi præscia laurus.
 Fluctuat hinc denso crispata cacumine buxus.
 Hic hederae serpunt, hic pampinus induit ulmos.
 Haud procul inde lacus (Pergum dixere Sicani)
 Panditur, & nemorū frondoso margine cinctus
 Vicinis pallescit aquis, admittit in altum
 Cernentes oculos, & late peruius humor
 Ducit inoffensos liquido sub gurgite uisus.
 Imaq; perspicui prodit secreta profundi.

Huc elapsa cohors gaudet, per florea rura,
 Hortatur Cytheræa legant. Nunc ite sorores
 Dum matutinis præsudat solibus aer,
 Dum mens humectat flauentes Lucifer agros
 Roranti prouectus equo, sic fata doloris
 Carpit signa sui, uarios tum cætera saltus
 Inuasere cohors, credas examina fundi
 Hyblæum raptura Thymum, cum cærea reges
 Castra mouent, fagiq; cauo demissus ab aluo
 Mellifer electis exercitus obstreper herbis.
 Pratorum spoliatur honos, hæc lilia fuscis
 Intexit uiolis, hanc mollis Amaraeus ornat,
 Hæc graditur stellata rosis, hæc alba ligustris,
 Te quoq; flebilibus mœrens Iacynthe figuris,
 Narcissumq; metunt, nunc inclyta gramina ueris,
 Præstantes olim pueros, tu natus Amiclys,
 Hunc Helicon genuit, te disci perculit error,
 Hunc fontis decepit amor, te fronte retusa
 Delius, hunc fracta Cephisus arundine luget.
 Aestuat ante alias auido seruire legendi

Frugifera

DE RAPTŪ PROSERPINAE

Frugifera spes una Deæ. nunc uimine textos
 Ridentes calathos foliis agrestibus implet:
 Nunc sociat flores: seseq; ignara coronat.
 Augurium fatale tori: quippe ipsa tubarum:
 Armorumq; potens: dextram qua fortia turbat
 Agmina: qua stabiles portas: & mœnia uellit:
 Iam leuibus laxat studiis, hastamq; reponit,
 Insolitisq; docet galeam mitescere fertis.
 Ferratus lasciuit apex, horrorq; recessit
 Martius, & cristæ placato fulgure uernant.
 Nec quæ Parthenium canibus scrutatur odoris
 Aspernata choros, libertatemq; comarum
 Iniecta tandem uoluit frænare corona.

Talia uirgineo passim dum more geruntur,
 Ecce repens mugire fragor, configere turres,
 Pronaq; uibratis radicibus oppida uerti.
 Causa latet, dubios agnouit sola tumultus
 Diua Paphi, mixtoq; metu perterrita gaudet.
 Iamq; per anfractus animarum rector opacos
 Sub terris quærebat iter, grauibusq; gementem.
 Enceladum calcabat equis, immania scindunt
 Membra rotæ, præssaq; graui ceruice laborat
 Sicaniæ cum Dite ferens, tentatq; moueri
 Debilis, & fessis serpentibus implicat axem.
 Fumida sulfureo prolabitur orbita dorso.

Ac uelut occultus securum prodit in hostem
 Miles, & effossi subter fundamina campi
 Transilit inclusos arcano limite muros,
 Turbaq; deceptas uictrix erumpit in arces/

Cōparatio

LIBER.II.

Terrigenas imitata uiros, sic tertius hæres
 Saturni tenebrofa uagis rimatur habenis
 Deuia, fratenum cupiens exire sub orbem.
 Ianua nulla patet/prohibebant undiq; rupes
 Oppositæ, duraq; Deum compage tenebant.
 Non tulit ille moras, indignatusq; trabali
 Saxa ferit sceptro: Siculæ sonuere cauernæ:
 Turbatnr Liparis: stupuit fornace relicta
 Mulciber: & trepidus deiecit fulmina Cyclops.
 Audiit:& siquem glacies Alpina coerces:
 Et qui te latis nondum præcincte trophæis/
 Tybri natat: missamq; Pado qui remigat Alnum.

Cōparatio.

Sic cum Thessaliam scopulis inclusa teneret
 Peneo stagnante palus: & mersa negaret
 Arua coli: trifida Neptūnus cuspide montes:
 Impulit aduersos: tum forti saucius ictu
 Diffiluit gelido uertex Ossæus Olympo.
 Carceribus laxantur aquæ. fractoq; meatu
 Redduntur fluuiiq; mari: tellusq; colonis.
 Postq̃ uicta manu duos Trinacria nexus
 Soluit: & immenso late discessit hiatu:
 Apparet subitus cœlo timor: astra uiarum
 Mutauere fidem/ uetito se proluat Arctos
 Aequore: præcipitat pigrum formido Bootem.
 Horruit Orion, audito palluit Atlas
 Hinnitu, rutilos obscurat anhelitus axes
 Discolor, & longa solitus caligine pasci
 Terruit orbis equos: præsis hæfere lupatis
 Attoniti meliore polo, rursusq; uerendum

DE RAPTŪ PROSERPINAE

In chaos obliquo pugnans temone reuertī.
 Mox ubi pulsato senserunt uerbera tergo:
 Et solem dedicere pati: torrentius amne
 Hyberno: tortaꝝ ruunt pernitius hasta.
 Quantū nō iaculum Parthi: nō impetus austri:
 Nec leue sollicitæ mentis discurret acumen.
 Sanguine fræna calent: corrūpit spiritus auras
 Lethifer: infectæ spumis uitiantur arenæ.
 Diffugiūt Nymphæ: rapitur Proserpina curru.
 Imploratꝝ Deas. Iam Gorgonis ora reuelat
 Pallas: & intento festinat Delia cornu:
 Nec patruo cedunt. stimulat cōmunis in arma
 Virginitas: crimenꝝ feri raptoris acerbatur.

Ille uelut stabuli decus: armentiqꝝ iuencam
 Cum leo possedit: nutataꝝ pectora fodit
 Vnguibus: & rabiem totos exegit in armos.
 Stat crassa turpis sanie: nodosꝝ iubarum
 Excudit: & uiles pastorum despicit iras.

Ignauī domitor mundi: teterrime fratrum
 Pallas ait: quæ te stimulis: facibusꝝ prophanis
 Eumenides mouere? tua cur sede relicta
 Audes Tartareis mundum incæstare quadrigis
 Sunt tibi deformes Diræ: sunt altera Lethes
 Flumina: sunt tristes Furia: te cōiuge dignæ.
 Fratris linque domos: alienam desere sortem.
 Nocte tua contentus abi, quid uiuā sepultis
 Admiscēs? nostrū quid proteris aduena mundū?
 Talia uociferans auidos transire minaci/
 Cornipedes umbone ferit: clypeiꝝ retardat

Comparatio.

Oratio.

Obice, Gorgoneisq; premens asibilat Hydris
 Prætetasq; aperit cristas, libratur in ictum
 Fraxinus, & nigros illuminat obuia currus.
 Missaq; pene foret, ni Iuppiter æthere summo
 Pacificas rubri torisset fulminis alas.
 Confessus generum, nimbis Hymenæus hiulcis
 Intonat, & testes firmant cōnubia flammæ.
 Inuitæ cessere Deæ, compescuit arcum
 Cum gemitu, talesq; dedit Latonia uoces.

Oratio. Sis memor, o longumq; uale, reuerentia patris
 Obstitit auxilio, nec nos defendere contra
 Possumus, imperio uinci maiore fatemur.
 In te coniurat genitor: populoq; silenti
 Traderis: heu cupidas non aspectura sorores.
 Aequalesq; choros. que te fortuna supernis
 Abstulit? & tanto damnauit sidera luctu?
 Iam neq; partheniis innectere rætia lustris:
 Nec pharetram gestare libet: securus ubiq;
 Spumet aper seuiq; fremant impune leones.
 Te iuga Taygeti: posito te Mænala flebunt
 Venatu, mæstoq; diu lugebere Cintho.
 Delphica quinetiam fratris delubra tacebunt.

Interea uolucris fertur Proserpina currum
 Cæsariem diffusa Noto: planctuq; lacertos
 Verberat: & questus ad nubila fundit inanes.
 Oratio. Cur non torsesti manibus fabricata Cyclosum
 In nos tela pater? sic me crudelibus umbris
 Tradere? sic toto placuit depellere mundo?
 Nulla ne te flecit pietas? nullumue paternæ

DE RAPTŪ PROSERPINÆ

Mentis inest tantaꝝ quo crimine mouimus iras?
 Non ego te contra, quateret cum Phlegra tumultus
 Signa Deis aduersa tuli, non robore nostro
 Ossa pruino sum uexit glacialis Olympum.
 Quod conata nefas? aut cuius conscia culpæ
 Exul ad immanes Herebi detrudor hiatus?
 O fortunatas, alii quas cunq; tulere
 Raptores, saltem cōmuni luce fruuntur.
 Sed mihi uirginitas pariter/cælumq; negatur,
 Eripitur cum luce pudor, terrisq; relictis
 Infelix Stygio ducor captina Tyranno.
 O male dilecti flores, despectaq; matris
 Consilia, o Veneris deprænsæ serius artes,
 Mater Io seu te Phrygiis in uallibus Idæ
 Migdonio buxus circumsonat horrida cantu.
 Seu tu sanguineis ululantia Dindima Gallis
 Incolis, & strictos Curetum despicias enses
 Exitio succurre meo, compesce furentem.
 Comprime ferales torui prædonis habenas.
 Talibus ille ferox dictis, fletuq; decoro
 Vincitur, & primi suspiria sentit amoris.
 Tunc ferrugineo lachrimas deterfit amictu.
 Et placida mœstum solatur uoce dolorem.

Desine funestis animum Proserpina curis,
 Et nano uexare metu, maiora dabuntur
 Sceptra, nec indigni tædas patiëre mariti.
 Illa ego Saturni proles, cui machina rerum
 Seruit, & immensum tendit per inane potestas.
 Amissum ne crede diem, sunt altera nobis

Oratio.

LIBER.II.

Sidera: sunt orbis alii: lumenq; uidebis
 Purius: Elysiosq; magis mirabere campos:
 Cultoresq; pios: illic preciosior ætas
 Aurea progenies habitat: semperq; tenemus/
 Quod superi meruere semel: nec mollia defunt
 Prata tibi. Zephiris illic melioribus halant
 Perpetui flores: quos nec tua protulit Aetna.
 Est etiam lucis arbor prædiues oppacis:
 Fulgentes uiridi ramos curuata metallo.
 Hæc tibi sacra datur: fortunatumq; tenebis
 Autumnum: & fuluis semper ditabere pomis.
 Parua loquor: quicquid liquidus complectitur aer:
 Quicquid agit tellus: quicquid maris æquora uerrūt:
 Quod flumini uolunt: quod nutriuere paludes:
 Cuncta tuis pariter cedent animalia regnis
 Lunari subiecta globo qui septimus auras
 Ambit, & æternis mortalia separat astris.
 Sub tua purpurei uenient uestigia reges
 Deposito luxu: turba cum paupere mixti.
 Omnia mors equat, tu damnatura nocentes:
 Tu requiem latura piis te iudice fontes
 Improba cogentur uitæ commissa fateri.
 Accipe Lethæo famulas cum gurgite parcas.
 Sit fatum quodcunq; uelis. hæc fatus ouantes
 Exhortatur equos: & Tartara mitior intrat.
 Conueniunt animæ quantas truculentior Auster
 Decutit arboribus frondes: aut nubibus hymbres
 Colligit: aut frangit fluctus, aut torquet arenas.
 Cunctaq; præcipiti stipantur Tartara cursu:

DE RAPTŪ PROSERPINAE

Insignem uisura nurum, mox ipse serenus
 Ingreditur facili passus mollescere risu.
 Dissimilisq; sui dominis intransibus ingens
 Assurgit Phlegeton: flagrantibus hispidariuis
 Barba madet: totoq; fluunt incendia uultu.
 Occurrunt propere lecta de plebe ministri.
 Pars altos reuocant currus: fræniscq; solutis
 Vertunt emeritos ad pascua nota iugales.
 Pars aulae tenent: alii pretextere ramis
 Limina: & in thalamis cultas extollere uestes.
 Reginam casto cinxerunt agmine matres
 Elysiæ: tenerosq; leuant sermone dolores:
 Et sparsos relegant crines: & uultibus addunt
 Flammea sollicitum præuelatura pudorem
 Pallida lætatur regio: gentesq; sepultæ
 Luxuriant: epulisq; uacant genialibus umbræ.
 Grata coronati peragunt conuiuia manes.
 Rumpunt insoliti tenebrosa silentia cantus.
 Sedantur gemitus Erebi, se sponte relaxat
 Squalor: & æternam patitur rarefcere noctem.
 Vrna nec in certas uersat Minoia sortes.
 Verbera nulla sonant: nulloq; frementia luctu
 Impia dilatis respirant Tartara pœnis.
 Non rota suspensum præceps Ixiona torquet.
 Non aqua Tantalicis subducitur inuida labris.
 Soluitur Ixion. inuenit Tantalus undas:
 Et Tityus tandem spaciosos erigit artus:
 Squalentisq; nouem detexit iugera campi.
 Tantus erat: laterisq; piger sulcatur opaci:

Inuitus trahitur lasso de pectore uultus,
 Abreptaſq; dolet iam non ſibi crefcere fibras.
 Oblitæ ſclerum, formidatiq; furoris
 Eumenides cratera parant, & uina feroci
 Crine bibunt, flexiſq; minis iam lene canentes
 Extendunt ſocios ad pocula plena Ceraſtas,
 Ac feſtas alio ſuccendunt lumine tædas.
 Tunc & peſtiferi pacatum limen Auerni
 Innocuæ tranſiſtis aues, flatumq; repreſſit
 Amſanctus, tacuit fixo torrente uorago,
 Tunc Acheronthæos mutato gurgite fontes
 Lacte nouo tumuiſſe ferunt, hederiſq; uirentem
 Cocyton, dulci perhibent ſtagnafſe lyæo
 Stamina non rumpit Lacheſis, ne turbida ſacris
 Obſtrepitent lamenta choris, mors nulla uagatur
 In terris, nulliq; rogi planxere parentes.
 Nauita non moritur fluctu: non cuspide miles.
 Oppida funerei pollent immunia Leti.
 Impexoſq; ſenex uelauit arundine crines
 Portitor: & uacuos egit cum carmine remos.
 Iam ſuos inferno proceſſerat Heſperus orbi.
 Ducitur in thalamum uirgo, ſtat pronuba iuxta/
 Stellantes nox picta ſinus: tangenſq; cubile
 Omina perpetuo genitalia ſœdere ſanxit.
 Exultant cum uoce pii: Ditiſq; ſub aula
 Talia peruigili ducunt exordia plauſu.

Oratio.

Noſtra parens Luno: tuq; o germane Tonantis:
 Et gener, unanimis conſortia ducite ſomni:
 Mutuaq; alternis innectite colla lacertis.

Iam ſœlix

DE RAPTIV PROSERPINAE

Iam felix oritur proles: iam lata futuros
Expectat natura Deos, noua numina rebus
Addite: & optatos Cereri proferte Nepotes.

IN. III. CLAVD. DE RAPTIV PROSERPINA
Argumentum.

Vppiter ut superū iam consedisſe Senatū.
Cōſpicit accitu Thaumátidos orſus ab alto
Exponit folio, cur uitæ larga prioris
Commoda ſubſtulerit, regnataq; ſecula patri
Scilicet ut curis acuat mortalia corda.
Nunc (ne ſe toties queſtu natura fatiget)
Chaonio ſtatuiffe homines auertere uictu
Atq; ideo Cererem longo diſcurrere luctu.
Decretum, donec natę lætata repertæ.
Indicio, tribuat fruges, pœnaſq; minatur
Si quiſquã Cereri raptorem prodere diuum.
Audeat, illa diu phrygiis bacchata ſub antris
Nocturno tandem monitu ſua teſta reuiſit
Agnoscitq; domus cladem, petit ilicet amens
Aethera, quomq; nihil miſeram lamenta iuuarent
Cœlicolum patuere doli, tum faucibus Aetnæ.
Succenſas quatiens pinus erroribus aptas
Noctiuagis, oras ſiculas accincta peragrat.

CL. CLAVDIANI DE RAPTIV PRO
ſerpina liber Tertius.

Iuppiter interea cinctam Thaumantida
Nymbis

Ire iubet, totoq; Deos accersere mundo.

Illa colorato zephyros trásgressa uolatu

Numina conclamat pelagi, Nymphasq; morantes

Increpat, & fluuios humentibus euocat antris.

Ancipites, trepidiq; ruunt, quæ causa quietos

Excierit: tanto quæ res agitanda tumultu?

Vt patuit stellata domus confidere iussi.

Non confusus honos, cælestibus ordine sedes

Prima datur, tractum procures tenere secundum

Aequorei, placidus Nereus, & lucida Phorci

Canicies, glaucum series extrema biformem

Accipit, & certo mansurum Prothea uultu.

Nec non & senibus fluuiis concessa sedendi

Gloria, plebeio stat cætera more iuuentus.

Mille amnes liquidis incumbunt patribus, udx

Naiades & placidi mirantur numina Fauni.

Tum grauis ex alto genitor sic orsus Olympo.

Oratio.

Adduxere meas iterum mortalia curas

Iam pridem neglecta mihi, Saturnia postq̃

Ocia, & ignaui senium cognouimus æui,

Sopitoq; diu populos torpore paterno

Sollicitæ placuit stimulis impellere uitæ,

Incultis ne sponte seges grandesceret aruis,

Vndaret neu sylua fauis, neu uina tumerent

Fontibus, & totæ fremerent in pocula ripæ,

Aut equidem inuideo, (nec enim liuescere fas est,

Vel nouisse deos,) sed quod dissuasor honesti

DE RAPTV PROSERPINAЕ

Luxus, & humanas oblimat copia mentes.
 Prouocet ut segnes animos, rerumq; remotas
 Ingeniosa uias paulatim exploret egestas,
 Vtq; artes pariat solertia, nutriat usus.
 Nunc mihi cum magnis instat natura querelis,
 Humanum releuare genus, durumq; Tyrannum,
 Immitemq; uocat, regnataq; sæcula patri
 Commemorat, parcumq; Iouem se diuite clamat.
 Cur campos horrere situ? dumisq; repleti
 Rura uelim? nullis exornem fructibus annu?
 Se iam quæ nutrix mortalibus ante fuisset,
 In diræ subito mores transisse noueræ.
 Quid mentem traxisse polo? quid profuit altum
 Erexisse caput, pecudum si more pererrant
 Auia? si frangunt cõmunia pabula glandes?
 Hæccine uita iuuat, syluestribus abdita lustris?
 Indiscreta seris? tales cum sæpe parentis
 Pertulerim questus, tandem clementior orbi
 Chaonio statui gentes auertere uictu.
 Atq; ideo Cererem, quæ nunc ignara malor;
 Verberat Idæos torua cum matre leones,
 Per mare, per terras auido discurrere luctu
 Decretum, donec natæ latata repertæ
 Inditio tribuat fruges, currusq; feratur
 Nubibus, ignotas populis sparsurus aristas.
 Et iuga cærulei subeant Actæa dracones.
 Quod si quis Cereri raptorem prodere diuum
 Audeat, imperii molem, pacemq; profundam
 Obtestor rerum, natus licet ille, sororue,

LIBER. III.

Vel coniunx fuerit, natarumue agminis una.
 Se licet illa meo conceptam uertice iactet,
 Sentiet iratam procul ægida sentiet ictum
 Fulminis, & genitum diuina sorte pigebit,
 Optabitq; mori tunc uulnere languidus ipsi
 Tradetur genero, passurus prodita regna.
 Et sciet an propriæ conspirent Tartara causæ.
 Hoc sanctum, mansura fiant hoc ordine fata,
 Dixit, & horrendo concussit sidera motu.

At procul armis on Cererem sub rupibus antri
 Securam placidamq; diu iam certa peracti
 Terrebant simulachra mali, noctesq; timorem
 Ingeminant, omniq; perit Proserpina somno.
 Namq; modo aduersis inuadi uiscera telis,
 Nunc sibi mutatas horret nigrescere uestes,
 Nunc steriles mediis frondere penatibus Ornos.
 Stabat præterea luco dilectior omni
 Laurus, uirgineos quæ quondam fronde pudica
 Umbrabat thalamos, hanc imo stipite cæsam
 Vidit: & incompertos fœdari puluere ramos,
 Quæsiuitq; nefas, Driades dixere gementes
 Tartarea furias debellauisse bipenni,
 Sed tunc ipsa sui iam non ambagibus ullis
 Nuncia materno facies inserta sopori.
 Namq; uidebatur tenebroso oblecta recessu
 Carceris, & sæuis Proserpina uincta catenis,
 Non qualem Siculis olim emandauerat aruis,
 Nec qualem roseis nuper conuallibus Aetnæ
 Suspexere Deæ, squalebat pulchrior auro

DE RAPTIV PROSERPINAЕ

Cæsaries, & nox oculorum infecerat ignes.
 Exhaustusq; gelu pallet rubor, ille superbi
 Flammeus oris honos, & non celsura pruinis
 Membra, colorantur picei caligine regni.
 Ergo hanc ut dubio uix tandem agnoscere uultu
 Eualuit, cuius tot pœnæ criminis inquit?
 Vnde hæc informis macies? cui tanta potestas
 In me sæuiciæ est? rigidi cur uincula ferri
 Vix aptanda feris molles meruere lacerti?
 Tū mea tu proles, an uana fallimur umbra?
 Illa refert, heu dira parens, natæq; peremptæ
 Immemor, heu fuluas animo transgressa lænas.
 Tanta ne te nostri tenuere obliuia? tantum
 Vnica despicior? certe Proserpina nomen
 Dulce tibi, tali quæ nunc (ut cernis) hiatu
 Suppliciis inclusa feror, tū sæua choræis
 Indulges, Phrygiasq; etiamnū interstrepis urbes.
 Quod si non omnem pepulisti pectore matrem,
 Si tu sancta Ceres, & te non caspia tygris
 Edidit, his oro miseram defende catenis.
 Inq; superna refer, prohibent si fata reuerti
 Vel saltem uisura ueni, sic fata trementes
 Tendere conatur palmas, uis improba ferri
 Impedit, & motæ somnum excussere catene.
 Obrigit uisis, gaudet non uera fuisse.
 Complexu caruisse dolet, penetralibus amens
 Profilit, & tali compellat uoce Cybellem.
 Iam non ulterius Phrygia tellure morabor
 Sancta parens, reuocat tandem custodia cari

Oratio.

Pignoris, & cunctis obiecti fraudibus anni.
 Non mihi Cyclopum quamuis extracta caminis
 Culmina fida satis, timeo ne fama latebras
 Prodiderit, leuiusq; meum Trinacria cælet
 Depositedum, terret nimium uulgata locorum
 Nobilitas, aliis sedes obscurior oris
 Exquirenda mihi, gemitu, flammisq; propinquis
 Enceladi nequeunt umbracula nostra taceri.
 Somnia quin etiam uariis infausta figuris
 Sæpe monent, nullusq; dies non triste minatur
 Augurium, quoties flauentia ferta comarum
 Sponte cadunt, quoties exudat ab ubere sanguis.
 Larga uel inuito prorumpunt flumina uultu,
 Iniuræq; manus mirantia pectora tundunt.
 Sibuxos inflare uelim, ferale gemiscunt
 Tympana si quatiã, planctũ mihi tympana reddũt
 Ah uereor ne quid portendant omina ueri
 Ne longæ nocuere moræ, procul irrita uenti
 Dicta ferant. SVBICIT Cybele, nõ tanta Tonãti
 Segnities, ut non pro pignore fulmina mittat.
 Itamen & nullo turbata reuertere casu.

Oratio.

Hæc nbi digreditur templis. sed nulla ruenti
 Mobilitas, tardos queritur non ire iugales.
 Immeritasq; mouens alterno uerbere pœnas
 Sicaniam quærit cum necdum ascenderit Idam.
 Cõparatio. Cuncta pauet, speratq; nihil. SIC æstuat ales
 Quæ teneros humili fœtus commiserit orno
 Allatura cibos, & plurima cogitat absens:
 Ne gracilem uentus discusserit arbore nidum,

Cõparatio.

DE RAPTV PROSERPINAÆ

Ne furtum pateant homini, neu præda colubris.
 Vt domus excubiis incustodita remotis,
 Et resupinati neglecto cardine postes,
 Flebilis & tacitæ species apparuit aulæ,
 Non expectato respectu cladis/ amictus
 Conscidit, & fractas cum crine auellit aristas.
 Heferunt lachrymæ, nec nox aut spiritus otis
 Redditur, atq; inis uibrat tremor ossa medullis.
 Succidui titubant gressus, foribusq; reclusis,
 Dum uacuas sedes, & desolata pererrat
 Atria, semirutas confuso stamine telas,
 Atq; interceptas agnoscit pectinis artes,
 Diuinus perit ille labor, spaciumq; relictum
 Audax sacrilego supplebat aranea textu,
 Nec deflet, plangitq; malum, tamen oscula telæ
 Figit, & abrumpit mutas in fila querclas,
 Attritosq; manu radios, proiectaq; pensa.
 Cunctaq; uirgineo sparsa oblectamina ludo.
 Ceu natam pressat gremio, castrumq; cubile,
 Desertosq; thoros, & sicubi federat olim
 Perlegit. ATTONItus stabulo ceu pastor inani
 Quem lupo aut rabies Pænoꝝ inopina leonum,
 Aut populatrices infestauere catervæ,
 Serus at ille redit, uastataq; pascua lustrans
 Non responsuros ciet, imploratq; inuencos.
 Atq; ibi secreta tectorum in parte latentem
 Aspicit Electram, natæ quæ sedula nutrix
 Oceani priscas inter notissima Nymphas,
 Par Cereri pietas, hæc post cunabula dolci

Cóparatio.

Ferre sinu, summoq; Ioui deducere paruum
 Sueuerat, & genibus ludentem aptare paternis.
 Hæc comes, hæc custos, hæc proxima mater haberi.
 Tum laceras effusa comas, & puluere canos
 Sordida fidereæ raptus lugebat alumnæ.
 Hanc aggressa Ceres postq; suspiria tandem
 Laxauit, frænosq; dolor. QVOD cernimus inquit
 Excidium? cui præda feror? regnat ne maritus?
 An cælum Titanes habent? quæ talia uiuo
 Ausa Tonante manus? rupit ne Tiphœia ceruix
 Inarimem? fracta ne iugi compage Veseui
 Alcyoneus per stagna pedes Tyrrhena cucurrit?
 An uicina mihi quassatis faucibus Aetna
 Protulit Encelatum? nostros an forte penates
 Appetiit centum Briareia turba lacertis?
 Heu ubi nunc est nata mihi? quo mille ministræ?
 Quo Cyane? uolucres que uis Sirenas abegit?
 Hæccine uestra fides? sic fas aliena tueri
 Pignora? Contremuit nutrix: merorq; timori
 Cessit: & aspectus miseræ non ferre parentis
 Emptum morte uelit, longumq; immota moratur
 Auctorem dubium, certumq; expromere funus.
 Vix tamen hæc. ACIES utinam uesana gigantum
 Hanc dederit cladem. Leuius communia tangunt.
 Sed diuæ, multoq; minus quod rere sorores
 In nostras nimium coniurauere ruinas.
 Insidias superum, cognataq; uulnera cernis
 Inuidiæ, Phlegra nobis incensior æther.
 Florebat tranquilla domus, nec limina uirgo
 Linq̃uere

Oratio.

Nota.

DE RAPTU PROSERPINAE.

Linquere, nec uirides audebat uisere saltus
 Præceptis obstricta tuis, telæ labor illi
 Sirenes requies, sermonû gratia mecum,
 Mecum somnus erat, castiq; per atria ludî/
 Cum subito (quonam dubium monstrâte tenebras
 Præscierit) Cytheræa uenit, suspectaq; nobis
 Ne foret, hinc Phœben comites, hinc Pallada iūxit
 Protinus effuso lætam se fingere risu,
 Nec semel amplecti, nomenq; iterare sororis,
 Et dura de matre queri, quæ tale recessu
 Maluerit damnare decus, uetitamq; dearum
 Colloquio, patriis procul absentauerit astris.
 Nostra rudis gaudere malis, & nectare largo
 Instaurare dapes, nunc arma habitumq; Dianæ
 Induitur, digitisq; attentat mollibus arcum.
 Nunc crinita iubis galeam laudâte Minerua
 Implet & ingentem clypeum gestare laborat.
 Prima Venus campos, Aennæaq; rura maligno
 Ingerit affatu, uicinos callida flores
 Ingeminat, meritûq; loci uelut inscia quærit,
 Nec credit q; bruma rosas innoxia seruet,
 Quod gelidi rubeant alieno gramine menses.
 Verna nec iratum timeât uirgulta Booten,
 Dum loca miratur, studio dū flagrat eundi.
 Persuadet teneris heu lubrica moribus ætas.
 Quos ego nequicq; plâctus? quas irrita fudi
 Ore preces? ruit illa tamen confisa sororum
 Præsidio, famulæ longo post ordine Nymphæ.
 Itur in æterno uestitos gramine campos.

LIBER. III.

Et prima sub luce legunt, quomodo rore serenus
 Alget ager, sparsoſq; bibunt uiolaria succos.
 Sed poſtq̃ medio ſol altior aſtitit orbe,
 Ecce polum nox alta rapit, tremefactaq; nutat
 Inſula cornipedum ſtrepitu/ curſuq; rotarum
 Noſſe nec aurigam licuit, ſeu mortifer ille:
 Seu mors ipſa fuit, lutor permanſit in herbis,
 Deficiunt riui, ſqualent rubigine prata,
 Et nihil aſſatum uiuit, pallere liguſtra,
 Expirare roſas, decreſcere lilia uidi.
 Vt reduces rauco tractu detorſit habenas,
 Nox ſua proſequitur currum, lux redditur orbi.
 Perſophone nulla eſt, uoto rediere peracto/
 Nec manſere Deæ, mediis inuenimus aruis
 Exanimem Cyanem, ceruix redimita iacebat,
 Et caligantes marcebant fronte coronæ.
 Aggredimur ſubito, caſus ſcitamur heriles.
 (Nam propior cladi ſteterat) quis uultus equorū?
 Quis regat? Illa nihil tacito ſed lapſa ueneno
 Soluitur in laticem: ſubrepsit crinibus humor.
 Liquitur, in roremq; pedes, & brachia manant.
 Noſtraq; mox lambit uestigia perſpicuus ſons.
 Diſcedunt aliæ, rapidis Acheloides alis
 Sublatæ, Siculi latus obſedere Pelori,
 Accenſæq; malo iam non impune canoras
 In peſtem uertere lyras, uox blanda carinas
 Alligat audito frenantur carmine remi.
 Sola domi luſtu ſenium tractura relinquo.
 Mœret adhuc ſuſpenſa Ceres, & ſingula demens

Ceu nondum transacta timet, mox lumina torquens
Vultu ad cœlicolas furiato pectore fertur.

Arduus Hyrcana quatitur sic matre Niphates

Côparatio.

Cuius Achemenio regi ludibria natos

Auexit tremebūdus eques, fremit illa marito

Mobilior zephîro, totamq̃ uirentibus iram

Disperfit maculis, nimiumq̃ haustura profundo

Ore uirum, uitreæ tardatur imagine formæ.

Haud aliter genitrix toto bacchatur Olympo.

Reddite uociferans, non me uagus edidit amnis

Oratio.

Non Driadum de plebe sumus, turrita Cybelle

Me quoq̃ Saturno gennit, quo iura Deorum?

Quo leges cecidere poli, quid uiuere recte

Proderit? En audet noti Cytheræa pudoris

Ostentare suos post Lemnia uincula uultus?

Hos animos bonus ille sopor? casumq̃ cubile

Præbuit? amplexus hoc promeruere pudici?

Nec mirum, si turpe nihil post talia ducit.

Quid uos expertes thalami? tantum ne relictus

Virginitatis honos? tantum mutata uoluntas?

Iam Veneri, & sociis iunctæ raptoribus itis?

O templis Scythiæ, atq̃ hominem sitientibus aris

Vtraq̃ digna coli, tanti quæ causa furoris?

Quam mea uel dicto tenui Proserpina læsit?

Scilicet hæc charis pepulit te Delia syluis.

Aut tibi commissas rapuit Tritonia pugnâs.

An grauis alloquio? uestros an forte petebat

Impôtuna choros? atqui Trinacria longe

(Esset ne uobis oneri) deserta colebat.

LIBER .III.

Oratio .

Quid latuisse iuuat? rabiem liuoris acerbi
 Nulla potest placare dies. His increpat omnes
 Vocibus. Ast ille (prohibet reuerentia patris)
 Aut reticent: aut nosse negant: responsaq; matri
 Dát lachrymas. Quid agat? rursus se uicta remittit:
 Inq; humiles demissa preces. **IGNOSCI**TE siq;
 Intumuit pietas: si quid flagrantius actum est
 Quam decuit miseram, supplex, miserandaq; uestris
 Aduoluo genibus: liceat cognoscere sortem.
 Hoc tantum, liceat certos habuisse furores.
 Scire peto quæ forma mali, quamcunq; dedistis
 Fortunam: sit rapta / feram, fatumq; putabo
 Non scelus: aspectum precor indulgete parenti.
 Non repetam quæ sita manu, securus habeto
 Quisquis es, affirmo prædam, desiste uereri.
 Quod si uos aliquo præuenit munere raptor,
 Tu certe Latona refer, confessa Diana
 Forte tibi, nosti quid sit Lucina, timorq;
 Progenitis, & quâtus amor, partusq; tulisti
 Tu geminos, hæc una mihi, sic crine fruaris
 Semper Apollineo, sic me fœlicior æuum
 Mater agas. Largis tûc hymnibus ora madescunt.
 Quid tantum, dignû fieri dignûq; taceri?
 Hei mihi, discedunt omnes, quid uana moraris
 Vtlerius? non bella palam cœlestia sentis?
 Quin potius natam pelago, terrisq; requiris.
 Accingar lustrare diem per deuia rerum
 Indefessa ferar, nulla cessabitur hora.
 Non requies, nō somnus erit, dum pignus ademptû

DE RAPTU PROSERPINAE.

Inueniam, gremio quis mergatur Iberæ
Tethios, & rubro iaceat uallata profundo.
Non Rheni glacies, non me Rypheæ tenebunt
Frigora, non dubio Syrtis cunctabitur æstu.
Stat fines penetrare Noti, Boreæq; niualet
Vestigare domum, primo calcabitur Atlas
Occasu, facibusq; meis lucebit Hidaspes,
Impius errantem uideat per rura, per urbes
Iuppiter, extincta satietur pellice luno,
Insultate mihi, cælo regnate superbi,
Ducite præclarum Cereris de stirpe triumphum.
Sic fatur, notæq; iugis illabitur Aetnæ,
Noctiuago tædas inflammatura labori.

Lucus erat prope flumen acym, quod cædida præfert
Sæpe mari, pulcroq; secat Galatæa natatu,
Densus, & innexis Aetnæa cacumina ramis
Qualibet usq; tegens, illic posuisse cruentam
Aegida, captiuamq; pater post prælia prædam
Aduexisse datur. Phlegreæ sylua superbit
Exuniis, totumq; nemus uictoria uestit,
Hic patuli rictus, hic prodigiosa gigantum
Tergora dependent, & adhuc crudele minantur
Affixæ facies truncis, immaniaq; ossa
Serpentum, passim tumulis exanguibus albent,
Et rigida multo suspirant fulmine pelles.
Nullaq; non magni iactat se nominis arbor.
Hæc centum gemini strictos Aegeonis enses
Curuata uix fronte leuat, liuentibus illa
Exultat Zancle spoliis, hæc arma Mimantis

Sustinet, hos onerat ramos exutus Ophion
 Altior, & cunctis abies umbrosa q̃ late
 Ipsius Enceladi fumantia gestat opima,
 Summi terrigenum regis, caderetq̃ grauata
 Pondere, ni lapsum fulciret proxima quercus.
 Inde timor, numenq̃ loco, nemorisq̃ senectæ
 Parcitur, æthereisq̃ nefas nocuisse trophæis.
 Pascere nullus oues, nec lædere robora Cyclops
 Audet, & ipse fugit sacra Polyphemus ab umbra.
 Non tamen hoc tardata Ceres, accenditur ultro
 Relligione loci, uibratq̃ incerta securim.
 Ipsum etiam petitura louem, succidere pinus,
 Et magis enodes properat prosternere cedros
 Exploratq̃ abiens truncos, rectiq̃ tenorem
 Scipitis, & certo prætentat brachia nixu.

Cōparatio. Sic qui uecturus longinqua per æquora merces
 Molitur tellure ratem, uitamq̃ procellis
 Obiectare parat, fagos metitur, & alnos,
 Et uarium rudibus syluis accōmodat usum.
 Quæ longa est, tumidis præbebit cornua uelis,
 Quæ fortis, clauo potior, quæ lenta, fauebit
 Remigio, stagni patiens, aptanda carinæ.
 Tollebant geminæ capita inuiolata cupressus
 Cespite uicino, quales non rupibus Idæ
 Miratur Simois, quales non diuite ripa
 Lambit Apollinei nemoris nutritor Orontes.
 Germanas adeo credas. sic frondibus æquis
 Astant, & socio despectant uertice lucum.
 Hæ placuere faces, pernix inuadit utramq̃

DE RAPTU PROSERPINAE

Cincta sinus, exerta manus, armata bipenni,
 Alternasq; ferit, totisq; obnixa tremantes.
 Viribus impellit, pariter traxere ruham,
 Et pariter posuere comam, campoq; recumbunt
 Faunorum Driadumq; dolor, cōplectitur ambas
 Sicut erant, alteq; leuat, retroq; solutis
 Crinibus, ascendit fastigia montis anheli.
 Exuperatq; æstus, & nulli peruia saxa,
 Atq; indignantes uestigia calcant arenas.

Qualis pestiferas animare ad crimina taxos
 Torua Megæra ruit, Cadmi seu mœnia poscat,
 Siue Thyestæis properet sauire Mycenis.
 Dant tenebræ, manesq; locum, plantisq; resultat
 Tartara ferratis, donec Phlegetontis ad undam
 Constitit, & plenos accepit lampade fluctus,
 Postq; est peruentum scopuli fragrantis in ora.
 Protinus arsuras auersa fronte cupressus
 Faucibus iniecit mediis, lateq; cauernas
 Texit, & undantem flammârû obstruxit hiatû.
 Compresso mons igne tonat, claususq; laborat
 Mulciber obducti nequeunt exire uapores.
 Coniferi micuere apices, creuitq; fauillis
 Aetna nouis, strident admissio sulfure rami.
 Tum ne deficerent tantis erroribus ignes,
 Semper in occiduos, insopitosq; manere
 Iussit, & arcano perfudit robora succo,
 Quo Phaeton irrorat equos, quo luna iuuenços.
 Iamq; soporiferas nocturna silentia terris
 Explicuere uices laniato pectore longas

Cōparatio.

Inchoat illa vias, & sic ingressa profatur.

Oratio.

Non tales gestare tibi Proserpina tædas
 Sperabam, sed vota mihi communia matrum.
 Et thalami, festæq; faces, cœloq; canendus
 Ante oculos Hymenæus erat, sic numina fatis
 Voluimur, & nullo Lachesis discrimine sævit.
 Quam nuper sublimis eram? quantisq; procorum
 Cingebar studiis? quæ non mihi pignus ob unum
 Cedebat numerosa parens? tu prima voluptas,
 Tu postrema mihi, per te tæcunda uidebar.
 O decus, o requies, o grata superbia matris.
 Qua gessi florente Deam, qua sospite nunquam
 Inferior Iunone fui, nunc squalida, uilis.
 Hoc placitum patri. Cur autem ascribimus illum
 His lachrymis? ego te (tateor) crudelis ademi,
 Quæ te deserui solam, quæ instantibus ultro
 Hostibus exposui, raucis secura fruebar
 Nimirum Thiasis, & læta sonantibus armis
 Iungebam Phrygios, cum tu raperere, leones.
 Accipe quas merui pœnas, en ora fatiscunt
 Vulneribus, grandesq; rubent in pectore sulci.
 Immemor en uterus crebro contunditur ictu.
 Qua te parte poli? quo te sub cardine quæram?
 Quis monstrator erit? quæ me uestigia ducent?
 Quis currus? ferus ille quis est? terræ ne? maris ne
 Incola? quæ uolucrum depredam signa rotarum?
 Ibo ibo quocunq; pedes, quocunq; iubebit
 Casus, sic Venerem quærat deserta Dione.
 Efficiet ne labor? rursus te nata licebit.

DE RAPTV PROSERPINAЕ

Amplecti? manet ille decor? manet ille genarum
Fulgor? an infelix tandem fortasse uidebo
Qualis nocte uenis? qualem per somnia uidi?
Sic ait, & prima gressus molitur ab Aetna,
Exitiiq; reos flores, ipsumq; rapinae
Detestata locum, sequitur dispersa uiarum
Indicia, & pleno rimatur lumine campos.
Inclinatq; faces, omnis madet orbita fletu.
Omnibus admugit, quocunq; it in æquore fuluis
Annatat umbra fretis, extremaq; lucis imago
Italiam, Lybiamq; ferit, clarescit Hetruscum
Littus, & accenso resplendent æquore Syrtes.
Antra procul Scyllæa petit, canibusq; reductis
Pars stupefacta filet, pars nondum exterrita latrat.

FINIT LIBER TERTIVS
ET VLTIMVS.

CLAVDIANI VITA PER IOANNEM CAMERTEM
ORDINIS MINORVM, AC SACRAE THEO-
LOGIAE D. EDITA.

Vidæ, ac Apollinaris Sidonii- testimonio ar-
guuntur qui Claudianū poetam, Hispanum
fuisse asserunt, moti fortassis poetæ huius
uerbis, quom de quarto Honorii Cōsultu,
inqt. Animosa Gallia leges audiat, & nostros
æquus modereris Iberos. Sed hæc ad Theodosiū impera-
torem, nō ad Claudianū sunt referēda. Pari errore fallunt
qui Claudia. Florentinū fuisse oppinantur. Suidas in suis
Collectaneis, Alexandrinū Claudianū fuisse scribit. Sido-
nius uero Canopitā ob locoꝝ horum uicinitatē fortassis.
Verba Sidonii Apollinaris in cōmemoratione peritorum
uiroꝝ de Clandiano loquētis sunt. Et Pelusiaco satus Ca-
nopo, Qui ferruginei toro mariti, Et Musa caput inferos
superna. Idipsum constat Claudiani ipsius carminibus. Sic
enim in deprecatione ad Hadrianū Pharium de se canit.
Sæuiat in miseros cognata potētia ciues. Audiat hæc com-
mune solū, longiq; carinis Nota Pharos, flentemq; attol-
lens gurgite uultū Nostra gemit Nilus numerosis funera
ripis. Et alibi ad Gēadium scribēs. Graioꝝ (inquit) & no-
stro cognite Nilo. Idem sentit Franciscus Philelfus censor
grauissimus. 19. & 24. epistolaz libris. Diuus aut Augusti-
nus quinto de Ciuitate dei libro, dicit Claudianū poetā a
Christi nomine fuisse alienū, Sed quom tā sancte de Chri-
sto scripserit saluatore, credibile est post scriptā illā ab Au-
gustino sententiā, ad fidem Christi Claudianū cōuersum.
Carmina quoq; Claudiani, quæ ex uetustissimo codice ad-
didimus, quæ laus Christi, & miracula Christi, inscribūtur,
ostendūt, quid Claudianus de Christo, & eius fide sanctis-
sima senserit, quæ pfecto ab alieno a Christi nomie scribi,
uix credi potest. Huic accedit quod ab Imperatoribus chri-
stianissimis, sumo honore habitus est. Idē præterea Clau-
dianus artem exercuit militari, sic em in prologo cōsula-
tus Manlii Theodori de se ait. An tibi cōtinuis creuit fidu-
cia castris, Totaq; iam uatis, pectora miles habet. Idem scri-
bit in præfatione Epithalamii Palladii & Serenæ. Ea præ-
terea præcepta quæ de arte militari sunt ab eo tradita,

24
ostendūt artis huius fuisse peritissimū. Hæc ipsa præcepta
habent, cum sæpe, tum maxime de quarto Honorii Cōsu-
latu, in eo loco qui incipit. Natē sequi. Anno item Consu-
latus primi Probinī Romam uenit. Sic enim huius rei, ad
eundem Probinū scribēs meminit. Romanos bibimus pri-
mo te Consule fontes, Et latia celsit Graia Thalia Togæ.
Sic enim hunc locū castigauimus cum prius legeref. Et la-
tæ celsit grata Thalia Togæ. Floruit salutis nostræ annū
circiter quadringentesimum, sub Theodosio, ac eius filiis
Arcadio scilicet, & Honorio imperatoribus, quorū laudes
ubiq; decantat. A quibus tandē poscente senatu, in suarum
uirtutum præmiū, Claudiano, cū adhuc uiueret statua in
foro posita est. Cū effigies hominū (teste Ply.) nō solebāt
exprimi, nisi aliqua illustri causa perpetuitatē merentium
quā rem suo poeta carmine, in præfatione belli Getici ele-
gāter cōplexus est. Eius aut statua talis fuerat superscriptio.
IN VNO VIRGILII MENTEM, ET MVSAM HOMERI
CLAVDIANVM ROMA ET REGES POSVERVNT.
Quanti Stiliconē sub quo diu diciē militasse fecerit - toto
opere licet cognoscere. Claudiano coniugem, Serena de-
spondit, ut quom de se canit ad Serenam scribens. Et mihi
quam scriptis desponderat ante puellā, Coniugiis eadem
pronuba dextra daret. &c. DE Claudiani ætate, & morte
nihil (quantū legerim) ab antiquis relatum est.

Impressum VIENNAE Pannoniæ per IOannem
SINGrenium, Expensis suis. Anno. M.D.XVII.

[illegible]

